

РЕШЕНИЕ

№ 179

гр. София, 15.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, NO III ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в публично заседание на първи март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Мирослава Т.а

Членове: Христинка Колева
Иво Юр. Хинов

при участието на секретаря Радка Ив. Г.а
в присъствието на прокурора Б. Д. П.
като разгледа докладваното от Иво Юр. Хинов Въззивно наказателно дело от общ характер № 20231100606818 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.334 вр чл.338 НПК.

То е образувано въз основа на въззивен протест от СРП против Присъда от 21.04.2022 г по н.о.х.д. № 2 875/19 на СРС, 136 състав, с която подсъдимият М. Ц. Г. е бил признат за невиновен и оправдан по обвинението, че на 16.08.2018 г в гр. София, с цел да набави за себе си и за друго облага, умишлено е подпомогнал, като взел от пострадалата парите, предмет на престъплението, неустановено лице чрез заплашване (заплаха с изнасилване и отрязване на ръцете), да принуди М.П.И. да извърши нещо против волята си – да хвърли през терасата на жилището си сумата от 1 000 лв, в резултат на което извършителят да □ причини имотна вреда в размер на 1 000 лв, като е оправдан по повдигнатото обвинение по чл.214 ал.1 вр чл.20 ал.4 НК.

За да постанови тази си присъда, СРС е приел, че деянието е извършено, но не е установен неговият автор, като не е установено това да е подс.Г..

След въззивен контрол, с Присъда № 24/21.02.2023 г по в.н.о.х.д. № 368/23 на СГС, 5 в.с., подс.Г. е признат за виновен по това обвинение, като е осъден на наказание от 3 години "лишаване от свобода", с 5 годишен изпитателен срок. СГС е приел, че СРС не е бил обсъдил показанията на св. Л. и П., писмени материали и е изградил невярна фактическа обстановка. СГС приема, че деянието е извършено от подс.Г..

След касационен контрол, ВКС с Решение № 428/20.11.2023 г по к.д. № 864/23 е отменила присъдата на СГС, като е приел, че не са обсъдени вътрешните противоречия в показанията на св.Л., необсъждане детайлно и задълбочено показанията на св.П., предвид ролята му в извършване на деянието, както и вътрешните им противоречия. Не е установено дали е имало общ престъпен умысел между неизвестния извършител и подс.Г.. Счита се верен изводът, че показанията на св.П. не могат да бъдат ползвани, доколкото е служител на МВР и преразказва информация, придобита по оперативен път. Делото е върнато на въззивния съд за ново произнасяне.

Против тази присъда е постъпил въззивен протест, като посочва, че тази присъда е незаконосъобразна и неправилна, доколкото не почива на събраните доказателства – показанията на разпитаните свидетели и писмени материали. Счита, че по несъмнен начин е доказано извършеното престъпление и участието на подсъдимия в него. Предлага да се отмени оправдателната присъда и да се постанови нова, осъдителна такава.

Въз основа на този протест е образувано в.н.о.х.д. № 368/23, като пред въззивния съд СГП допълва доводите в протеста – а именно не са обсъдени правилно показанията на св. К. П., който дава преки сведения за престъпното деяние, извършено то подсъдимия.

В съдебно заседание СГП посочва, че не поддържа протеста.

В съдебно заседание адв. С., защитник на подсъдимия, посочва, че следва да се потвърди оправдателната присъда, като правилна и законосъобразна. Счита, че обвинението се крепи единствено на показанията на св.К. П., които подлага на подробен анализ и достига до извод, че са явно недостоверни. Счита, че те са продиктувани от това, че към този момент той е бил задържан по подозрение за извършване на сходно престъпно деяние. Посочва, че казаното от този свидетел е резултат от сведения, които са му били предоставени при това задържане. Намира показанията му за напълно недостоверни. Счита, че не може да се постанови осъдителна присъда само въз основа на прочетени по реда на чл.281 НК показания. Счита, че следва да се кредитират обясненията на подсъдимия и на посочените от защитата свидетели, установяващи, че към момента на деянието той е бил на друго място и няма никакво участие в него.

Подсъдимият Г. посочва, че срещу него се води тенденциозен процес, като се експлоатират показанията на св.П., който си е съчинил някакви неверни неща, с цел да се спаси сам от съдебен процес. Счита, че е налице презумпция за виновност спрямо него.

Софийски градски съд, III въззивен състав, след като обсъди доводите на страните и взе предвид естеството на повдигнатото обвинение и събраните по делото доказателства, установи следното:

Настоящото производство е въззивно, поради което съдът дължи на първо място отговор на доводите в жалбата и тези, направени от страните в съдебното заседание; също така дължи и служебна проверка на всички аспекти на законосъобразността на първоинстанционния съдебен акт, независимо от липсата на изрични доводи на страните в тази насока.

Относно доводите в протеста. По своето естество тези доводи се отнасят до необоснованост – а именно не са ценени по правилен начин събраните доказателства и поради това е изградена невярна фактическа обстановка.

Въззивният съд приема, че тези доводи имат частично основание. СРС установява фактическа обстановка, която по своето естество е преразказ на показанията на св. И. и П., а също така възприемане на твърденията на защитата, че подс.Г. е бил на събор в с.Жеравна (но след извършване на деянието) и преразказ на показанията на св. П.

След това, обаче, възприема показанията на пострадалата като „неясни, непоследователни и изключително противоречиви“ – доколкото са налице съществени противоречия между показанията в досъдебната фаза и тези, дадени пред съда. Възприема и показанията на св. П. като „неясни, необективни и противоречиви“ – като от коментара им е видно, че ги счита за недостоверни. Относно св.П. посочва, че възпроизвежда сведения, събрани при оперативна беседа, които нямат доказателствена стойност. Кредитира само показанията на С. П. и С.К. и обясненията на подсъдимия.

Така е налице определена неяснота в мотивите на СРС – от една страна установената фактическа обстановка се изразява в преразказ на показанията на свидетели, които показания след това са приети за страдащи от пороци; а информацията в показанията на свидетели и обяснения на подсъдим, които СРС счита за достойни за кредитиране, не е намерила проявление в онази част от мотивите, в които СРС приема за установено от фактическа страна.

При все това волята на СРС е достатъчно ясна, поради което е годна за въззивен контрол. А именно СРС приема, че не е доказано, че подс.Г. е автор на деянието, посочено в обв.акт. Доколкото въззивният съд достига до идентичен краен извод, то тази присъда следва да се потвърди, като изложи свои доводи в тази насока.

По делото се установи следното от фактическа страна:

Подс.М. Ц. Г. е роден на ***** г. Изоставен от родителите си, живял в приемно семейство в гр.Лом. По време на пубертета започнал да проявява агресия спрямо тях, изнасял и продавал вещи. След навършване на пубертета напуснал това семейство. Познат е на гражданите на гр.Лом като лице със способност да манипулира хората, лесно печелещ доверието им, притежаващ хитрост и комбинативност, но също така и с некоректно поведение, без уважение към другите и със сприхав характер.

Той е осъждан, както следва:

По н.о.х.д. № 367/15 на РС Лом, с влязъл в сила съдебен акт от 09.03.2016 г за деяние по чл.195 НК и чл.354а ал.3 НК на наказание 11 месеца "лишаване от свобода" с 3 годишен изпитателен срок;

По н.о.х.д. № 5757/19 на СРС, с влязъл в сила съдебен акт на 04.08.2020 г за деяние по чл.209 НК на наказание от 2 години "лишаване от свобода"; предходното условно наказание е приведено в изпълнение.

На 08.09.2021 г е освободен от затвора, след изтърпяване на наказанията.

Св. К. Е. П. с ЕГН ***** към 2018 г бил приятел на подсъдимия, но по-късно отношенията им се влошили. Той също така бил ангажиран с престъпна дейност.

Пострадалата св.Л., на 88 г, живеела сама в гр.София, ул.*****. На 15.08.2018 г неустановено лице се обадило от телефон с румънска СИМ карта на домашния □ стационарен телефон, като се представило за полицейски служител (комисар П. от 04 РУ), като я уведомило, че в близост до блока □ има измамници и тя трябва да съдейства за залавянето им; продиктувал □ свой телефонен номер. Малко след това се обадило друго неустановено лице, което отпорило към нея заплахи – че ако не му предаде всичките си пари, ще дойде при нея, ще я изнасили и ще □ отреже ръцете. Подобни заплахи били направени при последващи многократни обаждания по телефона.

Св.Л. се уплашила, взела събраната от нея сума от 1 000 лв (12 банкноти от по 50 лв и останалите от по 20 лв), сложила ги в червен полиетиленов плик и вечерта към 23,30 часа ги хвърлила в храстите под терасата си. След това, обаче, решила, че това лице няма да намери плика с парите, тъй като храстите са много гъсти. Слязла долу и прибрала плика.

На следващата сутрин, 16.08.2018 г, около 07,00 часа, отново второто неустановено лице □ се обадило. Отново отпорило същите заплахи. Казало □ да изхвърли парите през другата тераса. Тя се подчинила. Изхвърлила парите, като влязла вътре; изчакала малко; отново излязла и видяла, че парите ги няма.

По делото не е установено какъвто и да е принос на подс.Г. в тази деятелност. И точно не е установено той да е лицето, което да е взело парите, изхвърлени от св.Л. сутринта на 16.08.2018 г.

Тази фактическа обстановка се установи от обясненията на подсъдимия, показанията на св.Л., св.К., св.П., св.Л. П., св. С. П., справка от кмета на с.Жеравна, статия за събора в с.Жеравна 17-19 август 2018 г, списък на лица (в края на първото въззивното производство) справка от А1 и Виваком относно телефонните разговори на св.Л., справка-характеристика (л.110 от съдебното производство пред СРС), както и справката за съдимост за подсъдимия и справка от СГП относно задържанията на св.П..

Най-напред следва да се посочи, че подс.Г. отрича да е извършил деянието; твърди, че то е било извършено от св.П., който – предвид влошените им отношения – го набеждава. С оглед предмета на делото е достатъчно да се посочи, че подсъдимият отрича авторството на деянието, като не е нужно да се установява дали то не е извършено от друго лице, евентуално от св.П..

След това е нужно да се посочи, че изградената по-горе фактическа обстановка е почти буквален препис на показанията, които е дала св.Л. на 17.08.2018 г – или на другия ден след деянието. Съдът приема, че тези показания следва да се кредитират напълно и да се поставят в основата на присъдата. По делото са налице множество противоречия в показанията □ – между тези, дадени в досъдебната фаза и тези, дадени пред СРС (с.з. от 04.12.2019 г, л.59) – където тя посочва коренно различна фактическа обстановка. Частично тя съвпада (обаждания по телефона от двама човека, един заплашващ и втори, който казвал, че има банда в околността и тя трябва да съдейства за залавянето □; изхвърляне на плика с парите през балкона), но и частично се различава относно важни детайли (отправената заплаха от първото лице е, че ще □ отсчупят ръцете и ще я бият; като ходи по улицата ще я ударят с камък по главата и ще я убият; твърди влизане в апартамента □ от трето лице, което е я заплашвало, като тя три пъти е правила опит да се обади на тел.112; вечерта не е слизала долу да вземе парите), както и по-несъществени детайли (твърди, че парите са 1 093 лв и са били сложени в платнена торбичка).

При обсъждане на тези противоречия съдът отчита, че скоро след даване на вторите си показания св.Л. е починала, поради което и нов неин разпит не е възможен. Следва да се

кредитират първите □ показания, които са дадени в деня след деянието и поради това са максимално подробно и отразяващи реално станалото. В останалите показания са налице явни сведения за фантазми – а именно твърденията за разбиване на вратата и влизане на неустановено лице, което е отправило заплахи за нея и под влияние на тези заплахи тя е изхвърлила парите през терасата. Ако е имало такова разбиване на вратата, то е щяло да бъде посочено още на 17.08.2018 г или поне от св.К., родственица на пострадалата Л., на която тя е споделила всичко случило се; а също така и това лице би взело директно парите от нея, а не би искало да ги изхвърля от балкона.

Поради което приема, че следва да се кредитират показанията ѝ от досъдебната фаза.

Централен въпрос е дали св.Л. е изхвърлила парите, мотивирана от отправените заплахи към нея – или поради това, че е искала да съдейства на полицията да залови престъпниците. Макар и две лица да са □ се обаждали, като са направили опит да я накарат да съдейства за залавянето на бандити, все пак, видно от показанията □, тя е била уплашена от отправените заплахи, като под влияние на тези заплахи е изхвърлила парите. Поради което и в този аспект обвинителните твърдения на СРП се приемат за достатъчно доказани.

Относно авторството на деянието. СРП твърди, че лицето, което е взело парите, изхвърлени от св.Л., е подс.Г..

По делото не се установи това.

За това обстоятелство са налице две групи доказателства. Първата са показанията на св.К. П., които подкрепят обвинителната теза. Втората са обясненията на подсъдимия и показанията на св. С. П., справка от кмета на с.Жеравна, статия за събора в с.Жеравна 17-19 август 2018 г, списък на лица (в края на първото въззивното производство), които създават алиби на подсъдимия – а именно, че към момента на деянието е бил в с. Жеравна и поради това не е извършил деянието.

Въззивният съд приема, че е достатъчно да се обсъди достоверността на показанията на св.П.. Доколкото достига до извод, че те не са достоверни, то не е налице необходимост да се установява дали са достоверни обясненията на подсъдимия и останалите доказателства, сочещи, че той към момента на деянието е бил на събора в с.Жеравна.

Св.П. дава показания в досъдебната фаза (прочетени по реда на чл.281 НПК) и в съдебната фаза. Доколкото са налице съществени противоречия между тях, те следва да се обсъдят.

Така в досъдебната фаза той посочва, че подсъдимия му предложил да изкара пари; ходил заедно с него на различни адреси, които получавали по телефона от неустановен мъж; виждал как подсъдимия отива някъде и се връща с плик с пари – което било около 30 пъти. Конкретно посочва, че на 16.08.2018 г отишли с такси на ул.Милин камък; подсъдимият говорил по телефона и казал: „На място съм, чакам“; подсъдимият му казал да се мръдне встрани и той се подчинил. След това подсъдимият дошъл при него, носил плик с пари, от които му дал 250 лв. Говорил по телефона и казал „Готово“.

В съдебната фаза посочва, че през 2018 г е бил близък с подсъдимия, който е бил добре финансово; подсъдимият говорил постоянно по телефона; работил нещо, свързано с дограма; имал два телефона. Бил с него, когато отишъл в Лозенец, където – не е сигурен – получил някакви пари. Твърди, че не си спомня подробности. Мисли, че е било през зимата.

Уточнява, че след като бил арестуван, е бил питан дали познава подсъдимия и е бил канен да даде показания за дейността му. Едва от полицията разбрал, че той се е занимавал с измами.

Посочва, че почти през цялото време е бил с него, но не знае да заплашва възрастни хора.

След прочитане на показанията му от досъдебната фаза посочва, че ги поддържа; че

действително е взел 250 лв, но мислил, че са пари от дограмата, която работил подсъдимия; чувал е подсъдимия да говори по телефона с възрастни хора. Посочва: „Това, което ми е казала полицията, аз съм потвърдил кое е вярно и кое не е“.

Въззивният съд приема, че не би могъл да кредитира показанията на св.П. от досъдебната фаза. Това е така, доколкото те са били дадени при обстоятелства, при които достоверността им основателно е поставена под съмнение.

И по-точно, видно от показанията на св. П., служител на СДВР, св.П. бил задържан в гр.Самоков по подозрение в участие в група за измами, като св.П. е провел оперативни беседи с него, при което той е дал сведения за участието на подсъдимия в такива измами, вкл и в процесната. ВКС е посочил в отменителния си акт, че св.П. не може да бъде разпитван за оперативна информация; въззивният съд цени показанията му само относно това, че към момента на даване на своите показания св.П. е бил задържан по подозрение в извършено престъпление – което се установява и от справка на л.20 от въззивното производство; относно конкретните изявления, които св.П. е направил, съдът цени само неговите показания (дадени пред разследващ орган и пред съдия), но не и преразказа на св.П..

При това положение са налице съществени съмнения дали показанията, които е дал св.П. в досъдебната фаза, не са били провокирани от желанието му да получи по-благоприятно третиране в рамките на наказателното производство, по което е бил арестуван. Тези съмнения налагат особено внимателна проверка на тези показания. Обстоятелството, че е бил разпитан пред съдия, не води до автоматичен извод, че показанията му са достоверни – а само това, че не е имало явни и видими белези върху него да е оказано насилие за даване на тези показания.

На първо място следва да се отбележи, че показанията му от досъдебната фаза са фактически отречени от показанията му в съдебната фаза. Това е индиция, че първите не отразяват действителното желание на св.П. да даде показания; ако е имал такова желание, то той би възпроизвел първоначалните си показания и пред съда, като промените биха били несъществени, дължащи се изминалия период от време. А в случая те са съществени. Това е индиция, че показанията му от досъдебната фаза не са продукт на негово собствено желание да даде показания, а са били дадени в резултат на задържането му по другото дело.

На второ място тези показания са явно недостоверни, конкретно относно приноса на св.П.. Не е възможно той поне 30 пъти да е придружавал подс.Г. и да не е разбрал, че последният извършва измами на възрастни хора. Не е възможно и подс.Г. да го взима със себе си – като св.П. остава неангажиран по никакъв начин с неговата дейност. Доводите на защитата в този смисъл са напълно основателни.

Ако наистина се касае за толкова голям брой случаи – около 30 – то е малко вероятно да си спомня с такива подробности настоящия случай, вкл. и с конкретна дата. А също така е очевидно невярно, че подсъдимият го е накарал да се отдалечи и поради това не е видял как той се е снабдил с плика с парите. Ако подсъдимият е имал намерение да укрие от него това обстоятелство, то въобще не би го канил със себе си. Очевидно е, че – ако действително св.П. е придружавал подсъдимия – те двамата са имали еднотипна престъпна дейност.

Всичко това сочи на извод, че показанията на св.П. са едностранчиви, разпокъсани, укриващи важни фактически обстоятелства, изкривяващи други, като са насочени най-вече да се отрече неговият принос в евентуалното извършено деяние и да се акцентира на приноса на подс.Г..

Това води до извод, че ако евентуално съдът реши да ги кредитира, вкл и да ги постави в основата на извода си за авторството на деянието, то следва те да бъдат подкрепени от други, независимо доказателства. А такива по делото няма. В действителност

показанията на св.П. са единствените, които биха могли да обусловят извод относно авторството на деянието.

Предвид техните недостатъци, посочени по-горе, те не може да бъдат кредитирани.

Въз основа на тези мотиви съдът прие, че авторството на деянието не е доказано. Това е основание за постановяване на оправдателна присъда, както и правилно е направил СРС.

От правна страна. Неустановяване на авторството на деянието е достатъчно основание за оправдателна присъда – чл.304 НПК: „...не се установи, че деянието е извършено от ... подсъдимия..“. При все това, с оглед пълнота, следва да се посочи, че деецът не е имал помагаческа, а изпълнителска роля в деянието.

Повдигнато е обвинение по чл.214 НК. Във фактическия състав на това деяние са налице два основни елемента от обективна страна – принуда със заплашване да се извърши определено действие от определено лице против волята му и причиняване на това лице на имотна вреда от това действие. Поради това изпълнител ще бъде не само лицето, което е отправило заплахата, въз основа на която е извършено действието, но и онова, което със своето собствено поведение довежда до настъпване на имотната вреда. Т.е. онзи, който допринася за настъпване на имотната вреда на изнудено лице, макар и сам да не е отправил заплахата, все пак е съизвършител.

Както съдът посочи по-горе, следва да се приеме, че св.Л. е извършила действието по изхвърляне на парите поради отправените от нея заплахи. Лицето, което е отправило заплахите, несъмнено е извършител. В резултат на тези действия св.Л. е изхвърлила плика с парите през терасата си. Но с това действие тя все още не е претърпяла имуществена вреда – доколкото плика е останал в непосредствена близост до нея и все още в нейно фактическо владение. Показателни са събитията от предходната вечер, когато тя е изхвърлила плика с парите през другата тераса, като плика е престоял известно време в храстите под балкона □, а след това тя сама го е взела оттам, опасявайки се, че на заплашващото я лице ще му е трудно да го вземе.

Следователно имотната вреда е настъпила при взимане на плика. С това взимане този плик е станал владение на трето лице и пострадалата е понесла съставомерната вреда.

А след като СРП твърди, че подсъдимият е взел плика, то той би следвало да бъде съизвършител, а не помагач.

Налице са основания за прилагане на закон за същото престъпление – като е променена правната квалификация на деянието – вместо помагачество е налице извършителство.

А това води до невъзможност за постановяване на осъдителна присъда – доколкото липсва съответно обвинение за извършителство. Не е законосъобразно подсъдимият да се защитава против една правна квалификация (в случая помагачество), а след това да бъде осъден по друга правна квалификация (извършителство).

Това не е законосъобразно независимо че това е допустимо по НПК – чл. 337 ал.1 т.2 НПК – доколкото противоречи на чл.6 ал.4 от Директива 2012/13 (Решение от 09.11.2023 г, по дело С-175/22).

Този въпрос се засяга само с оглед пълнота на изложението, като при евентуален извод, че действително подсъдимият е автор на деянието би станал и актуален, най-вече в светлината за допустимостта въззивният съд да информира подсъдимия за възможната преквалификация на деянието, за да му даде възможност да се защити.

Поради което и обжалваната присъда следва да се потвърди, доколкото крайният

извод на въззивния съд съвпада с този на първата инстанция.

Воден от горното съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Присъда от 21.04.2022 г по н.о.х.д. № 2 875/19 на СРС, 136 състав.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____